

Sak

Hvittingfoss skole, Buskerud

Dok.nr.	Dato	Dokumentets art	Merknader

e. 34741

MA 1969/11
~~C 32768~~

Skolebestyrer Kristoffer Skolem
3648 Passebekk

4.mars 1975
ME/EH

Ad. øks innlevert til Universitetets Oldsaksamling (MA 1969/11)

Ved en kontroll av gjenstander som er innlevert til museet i 1960-årene har vi en øks, som i henhold til opplysninger skulle være funnet av Dem.

Dessverre finnes det ingen korrespondanse vedrørende denne sak, og vi er derfor i tvil om De har mottatt noe svar fra oss. Ettersom det er vårt ønske å få beholde øksen ved museet, hører vi gjerne fra Dem om De kunne tenke Dem å skjenke øksen til museet,- eller om De forlanger vederlag for den.

Øksen ble brukt som våpen og er antakelig fra 1500-tallet. Tilsvarende typer er kjent i flere eksemplarer fra den samme tidsperiode. Denne type øks ble hovedsakelig benyttet ved kavalleriet. Vi tillater oss samtidig å medsende et skjema, som vi tør be Dem vennligst sende tilbake med opplysninger angående funnomstendighetene for øksen.

Vi takker på forhånd og håper å høre fra Dem.

Med vennlig hilsen

Lars Timønder
vit.ass.

Vedlegg.

3.

Vi antok til å begynne med, at ei slik øks var et våpen, et verge og et statussymbol for de såkalte bygdevektene. Men så enkelt er det ikke. Øksefunnet fra Tuftmoen i Sandsvær stiller oss overfor et videre kulturhistorisk perspektiv, som det kan være av interesse å studere videre. Jeg har derfor forsøkt å lage en liten historisk skisse om bygdevokterinstitusjonen, og om nær-stellet og forsvarsordningen i Sandsvær og i vårt land forøvrig.

Når Oldsaksamlingen har benyttet dette stoffet, tør jeg be Dem være så vennlig å oversende manuskriptet til Norsk Folkemuseum, som kanskje kan ha interesse av det. Jeg får gjerne et lite honorar for de bidrag jeg leverer der. Det er hyggelig, og kommer godt med.

Kristoffer Skolem.

P.S. by han først nå sende Dem dette. De
rapporten fra finneren først foreligger nå.
Han sender selv brev med opplysninger.

P.S.

C 94741

Skolem 12/mars 1975.

739/75

Herr.

vit. ass. Lars Timander,

Universitetet i Oslo.

Idet jeg takker for Deres henvendelse datert 4 mars d.å., må jeg få lov å rette et par misforståelser:-

For det første så er jeg ikke skolebestyrer, men en 88 år gammel bonde, som i de seinere år, som amatør, har syslet med litt arkeologi, min hjembygds kulturhistorie, og videre arbeidet med en ordsamling for Sandsværmålføret, for Norsk Målførearkiv.

For det annet, så er det ikke jeg som har funnet den øksa, det her er tale om. Finneren er vaktmesteren ved Hvitvingfoss sentralskole, her Eivind Skinnes. Jeg har derfor oversendt spørsmålsskjemaet til ham.

Så vidt jeg minnes, leverte vi øksa til herr. Martin Blindheim, ekspert i norsk middelalder. Det var vel i 1969. Siden har vi ikke hørt noe fra Oldsaksamlingen før nå. Om Oldsaksamlingen får erverve øksa, med eller uten vederlag, så vil vi under alle omstendigheter forbeholde oss å få 3-4 gode bilder av øksa.

C 34741

Eivind Skinnes
3647 Hvittingfoss.

HVITTINGFOSS SKOLE 5/3
CC TUFT S, SANDSVÆR PLO
KONCSÆRE K.
BUSKERUD

755/75

NA 1969/41

Hvittingfoss 2.april 1975.

Universitetets Oldsaksamling,
Fredriksgate 2,

O S L O I

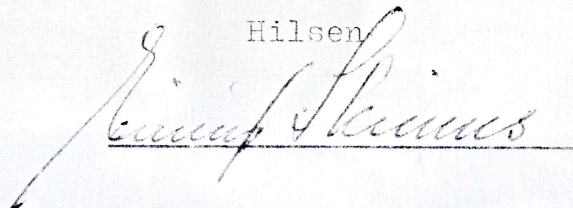
Vedr. funn av jernøks ved Hvittingfoss Skole.

Vedlagt følger tilsendte registrerings skjema som jeg har fylt ut etter beste evne og kan gi noen tilleggsopplysninger. Hvittingfoss Skole ble bygget ferdig i 1966, og i tilknytning til skolen ble der planert en leke og idrettsplass hvor endel jordmasser ble fjernet og lagt i haug for å nyttes til de parkmessige arbeider. Så vidt jeg erindrer var det i juni 1969 at jeg fant øksen da jeg hadde begynt å bruke av disse løsmasser som var lagret. Jeg tror med sikkerhet å kunne si at massene stammer fra området ved Tuft Kirke som engang har vært nyttet som ekserserplass. Forøvrig viser jeg til brev fra Herr. Kristoffer Skolem om saken.

Når det gjelder spørsmålet om å plasere øksen i Oldsaksamlingen så er det et spørsmål som må avgjøres av dere. Jeg vil foreslå at øksen plasseres i glassmonter i Hvittingfoss Skole om Oldsaksamlingen samtykker. Skolen er jo idag samlingsstedet for den lokale befolkning og vil kunne bli et bidrag i det lokale kulturliv.

Er interessert i å høre Deres mening om dette. Forøvrig skal jeg ikke ha noen betaling for funnet og står gjerne til disposisjon om det skulle være andre opplysninger som trenges.

Hilsen

Eivind Skinnes

C 94791

Universitetets Oldsaksamling
Frederiksgate 2, Oslo 1.

Gjelder J.nr. _____
Innlevert ved _____
adr. _____

I samband med leirpåk
som ble funnet på Tuftosen i nærheten av Tuft Kirke
ville vi være takknemlig for å få vite:

1. Finnerens navn og adresse: Eivind Skinnnes
3647 Hvittingfos

2. Gårdens navn, gårdsnr. og bruksnr.: sogn og prestegjeld, fylke
Hvittingfoss Skole, g.m. 5 bnr. 3, Tuft sogn, Sandnes, Buskerud

3. Gårdeierens navn og adresse: Kongsberg Kommune

4. Funnstedet: Har det noe særlig navn? _____

Hva slags mark og lende (myr, ur, utmark osv.)? _____
Hel plannye, Skog lende

Hvor ligger det i forh. til gården (angi omtr. retning og avstand)?
ca 1 km S.O. for Tuft Kirke

Hvis dette ikke passer, må en angi funnstedet så godt det lar seg gjøre ved terrengmerker (vann, nut, berghammer, vei osv.)

Kan være ganske nøyaktig hvis massene var tatt.

5. Funnforhold: Funnet i lømmer som var tatt.

Hvor dypt ble funnet gjort? fra kirkesteigen

Ble det sett noe av interesse (trekullbiter, svart askejord, steinheller osv.)? Nei

6. Andre opplysninger (f.eks. tidligere funn, sagn, spor eller tradisjon om gammel bosetning osv.) _____

Henviser til fot. avsn. fra Hvitkopper Skole.

Hvis plassen er for liten, ber vi Dem bruke et tilleggsark.
Sendes tilbake til Universitetets Oldsaksamling, Oslo.